

**The Institute
of Education**

Dr Michael Casey, PhD

Irish Oral Masterclass

Thursday 22nd Feb 2023

Irish Teacher at the Institute of Education

State Examiner for Leaving Cert Honours Irish

State Appeals Examiner for Leaving Cert Irish

Q & A at the end of our session

The run up to the Oral Exam

- **The Goal**

material should be fluid, free flowing and natural

- **Revision should match the exam**

*writing for written exam, listening for aural; **SPEAKING** for **ORAL** exam*

- **Practice speaking**

meet ups with friends- Voice notes – Whatsapp / snapchat

- **5 Weeks until exam**

plenty of time to make **massive** progress (topic / week)

- **Avoid Learning chunks of material**

Keep material manageable. Simple swaps to excel in your Irish

The Problem with a Common Oral Exam

Mé Féin

Is mise Saoirse. Tá mé ocht **bliain** déag d'aois. Rugadh mé ar an **trí** lá déag de **Mí** Feabhra dhá **míle** is a naoi. Tá mé i mo chónaí i **Cluain** Tarbh i **Baile** Átha Cliath.

There are **six** mistakes above

Córas Oideachais

Dá mbeinn i m'Aire Oideachais, chuirfinn a lán rudaí nua i bhfeidhm sa chóras. Bheadh measúnú leanúnach mar chuid de mo pholasaithe. Ar nós scoileanna i Sasana, ní bheadh ach trí ábhar scoile againn

Layout of the Exam

- Fáiltiú (5m)
- Léamh na Filíochta (35m)
- Comhrá (120 marks and lasts 7-8 minutes)
- Sraith Pictiúr (80 marks and lasts 3-4 minutes)

First things first

When you walk into the room, greet the examiner with

Dia duit

or the response

Dia is Muire duit

The examiner will ask how you are

“Conas atá tú” or *“Cén chaoi a bhfuil tú”*. Simply reply with

“go maith, go raibh maith agat. Agus tú féin?

or

“rud beag néirbhíseach ach go maith, go raibh maith agat”.

1. Fáiltiú (5m)

Wait for the questions (!)

1. **Cad is ainm duit:** (Full Name) is ainm dom
2. **Cén aois tú:** Tá mé (sé bliana) (seacht/ ocht mbliana) déag d'aois
3. **Cad é do dháta breithe:** Rugadh mé ar an (date) de mhí (month) dhá mhíle is__
4. **Cén seoladh baile atá agat:** Tá mé i mo chónaí i **gCluain Tarbh, Baile Átha Cliath**
5. **Cad é d'uimhir scrúdaithe:** a haon, a dó, a trí, a ceathair, a cúig

2. Léamh na Filíochta (35m)

Practice the Pronunciation everyday (more marks than Paper 2)

Read the poems outloud (intonation, stress, rhyme)

Don't race through it – slow the tempo down

Listen to the poems on TG4 – mimic their sounds, pronunciation

Sounds of Irish (poetry)

Broad (a o u)	letter	Slender (i e)
(w or v) abhaile	bh	leibhéal (v)
(strong) nach	ch	fiche (softer)
(g) dhún	dh	Dhia (y)
(Silent) fhuaim	fh	fhéile (Silent)
(guttural) ghasúr	gh	oighear (y)

In the poem *Mo Ghrá-sa* : i ndea-**ghiúmar**

Sounds of Irish (poetry)

Broad (a o u)	Letter	Slender (i e)
(w or v) Camhraigh	mh	nimh (v)
(f) Phól	ph	phictiúrlann (f)
(h) shona	sh	sheol (h)
(h) ní thuigim	th	trí thine (h)

Pronunciation in Irish is **very regulated** and **structured**. Never be afraid of pronouncing words in Irish. Refresh your rules. It will take ten minutes

Audio files available

Introduce the Poem WITH the poet

1. An tEarrach Thiar

<https://www.tg4.ie/ga/brandai-eile/foghlaim/danta/an-tearrach-thiar/an-tearrach-thiar-le-mairtin-o-direain/>

2. An Spailpín Fánach

<https://www.tg4.ie/ga/brandai-eile/foghlaim/danta/an-spailpin-fanach/an-spailpin-fanach-anaithnid/>

3. Géibheann

<https://tg4.ie/ga/brandai-eile/foghlaim/danta/geibheann/geibheann-le-caitlin-maude/>

4. Colscaradh

<https://tg4.ie/ga/brandai-eile/foghlaim/danta/colscaradh/colscaradh-le-padraig-mac-suibhne/>

5. Mo Ghrá-sa

<https://tg4.ie/ga/brandai-eile/foghlaim/danta/mo-ghra-sa-idir-luibini/mo-ghra-sa-idir-luibini-le-nuala-ni-dhomhnaill/>

3. Cómhrá (120m = 8 minutes)

This is a **conversation** and **not a recital** of information

You will **not** get to recite chunks of material (5-6 lines per question)

The conversation will progress in a **natural** manner

Use some **hints** and **tags** to focus my attention

Steer and **direct** the conversation

I know nothing about you. Your life is your area of expertise (!)

Information has to appear **natural** not robotic – eye contact

Practice speech every day (voice notes / Whatsapp friends)

Cé mhéad duine atá sa teaghlach?

Numbers (ceathrar/ cúigear)

Tá seachtar i mo chlann; Seachtar atá i mo theaghlach

Position – Age – Location (PAL)

P	Is í Niamh an duine is sine	Is é Pól an duine is óige
A	Tá sí naoi mbliana déag d'aois	Tá sé dhá bhliain déag d'aois
L	Tá sí ag freastal ar Ollscoil	Tá sé ag freastal ar an mbunscoil áitiúil

- **Réitím go maith** le Niamh, is maith linn **spórt** (these are tags)
- **Ní réitím le** Pól, cuireann sé isteach orm agus mé ag staidéar (tag)

This is quite private – should be student led

Cá bhfuil tú i do chónaí?

1. Remember *i* takes an urú

Tá cónaí orm i nGuaire, Tá mé i mo chónaí i gContae na Mí

2. Facilities (try avoid basics)

spórtlann mhór, eaglais áitiúil, halla paróiste, siopa gnóthach

3. On bus to school?

Éistim le ceol, le podchraoltaí; bím ag léamh (these are tags)

4. An maith leat do cheantar? Cén fáth?

Tá mé tógtha leis, tá neart áiseanna ach tá cúpla fadhb ann

Challenging Question

fadhbanna i do cheantar? Cad a dhéanfa dá mbeifeá i d'Aire áitiúil?

Inis dom faoin Scoil seo (i)

Describe your school:

scoil is feminine – Is scoil mheasctha í; Is scoil mhór í

What facilities are in your school?

Tá neart áiseanna againn, cuirim i gcás halla spóirt, seomra ceoil

Your subjects:

Tá (sé ábhar, **seacht n-ábhar**, **ocht n-ábhar**) idir lámha agam.

Don't fluster your subject list. Try my way:

Tá Gaeilge, Máta agus Béarla **riachtanach**. Agus **roghnaigh mé** Stair, Ceimic, bitheolaíocht agus Spáinnis.

Inis dom faoin scoil seo (ii)

favourite subject + why

suim: Tá dúil as cuimse agam ann; Tá sé corraitheach; ~~suimiúil~~

least favourite + why

Níl mé tógtha leis. Tá iomarca scríbhneoireachta san ábhar. Tá sé dúshlanach

school rules

Aontaím le cuid acu, name three; Ní aontaím leis an gcuid eile acu

transition year

Rinne mé an idirbhliain/ Ní **dh**earna mé an idirbhliain + 3-5 sentences (tags)

Challenging question:

What do you think about the education system/ under pressure

Caithimh Aimsire

Spórt	Ceol	Teilifís
team you like sport's Personality game you saw	artist you like some songs/ albums a concert you saw	programme you like a few lines to describe it who's the main character
how often you play where you play a game you won	what instrument you play how often you play music	How often you watch it

Challenging Questions:

Does (pastime) give you a break from stress of leaving cert?

Sample Answer for Music

Tá mo chroí istigh sa **b**hanna ceoil _____

Chuir mé suim (ann /inti /iontu) ó eisíodh an **t**-albam _____

D'fhás mé aníos ag éisteacht (leis /léi / leo).

Tá guth breá láidir (aige /aici / acu).

Bhí an **t**-ádhdh liom (é /í /iad) a fheiceáil san Aviva anuraidh

nuair a **th**áinig (sé /sí /siad) go **h**Éirinn.

masculine – feminine- plural

Laethanta Saoire

Accommodation - Weather – Food – People

Accommodation and Weather

Óstan- **teach saoire**; an ghrian ag taitneamh- **ag doirteadh anuas**;

Food

bia sláintiúl - bia **folláin**; bia áitiúil; chuir sé samhnas / múisc orm

Activities on holidays

ag snámh; ag **tumadh**, ag **bádóireacht**, ag **spaisteoireacht**, lig mé mo scíth

Comparison: Ireland or Spain

Bhí mé tógtha leis an mbia, leis an gcultúr, leis an teanga, bhí an bia **níos saoire**

An Ghaeltacht

Family- Accommodation – Area- Weather – food – College

Teaghlach:

cúigear sa teaghlach , Bríd ab ainm don bhean an tí

Ceantar

teach scoite, ní raibh mórán áiseanna sa cheantar, séipéal, siopa

Weather:

ag cur fearthainne, scamallach; bia sláintiúil

Activities (use your sport and school material)

*ranganna sé lá – cúrsaí **spóirt**, corr, eitpheil ar an trá, lig mé mo scíth*

Comparison: Dublin or Galway

Ní raibh mé tógtha leis an mbia; bhí sé **níos iargúlta**

Last weekend & Next Year

Cad a rinne tú ag an deireadh seachtaine seo caite?

Use up tags - study, sport, watched TV, listened to music, met with friends

Dé hAoine – Dé Sathairn – Dé Domhnaigh

Show off your verbs – chuaigh, d'imigh, d'éist, bhuail mé le

Cad a dhéanfaidh tú an bhliain seo chugainn?

University's full name – keep points simple – course length

stay at home or move in with friends?

rachaidh, fanfaidh; corraitheach, dúshlánach, ag súil go mór leis

Challenging Question

What profession would you like? Cén fáth?

Sraith Picitúr (70m + 10m; 3 minutes)

Give vocab relating to the STORY

Take it picture by picture (try 5 sentences per picture).

Don't get wound up by grammar / phrases

Flowing and fluid narrative are most important (no stop-start, searching words)

3 questions from the student; then 3 questions from the examiner

Ceisteanna Samplacha

- Cathain a chuaigh na déagóirí abhaile?
- Cé a d'oscail an doras i bpictiúr a _____
- Cá ndeachaigh na déagóirí i bpictiúr a _____
  - Cad a dúirt an mháthair i bpictiúr a _____
    - Cad a phléigh siad i bpictiúr a _____
    - Ar bhain na déagóirí sult as (activity)
- An raibh (emotion) ar na déagóirí i bpictiúr a _____
- Meast tú go raibh an mháthair sásta i bpictiúr a _____
  - Cé mhéad duine atá i bpictiúr a _____
    - Cén t-am é i bpictiúr a _____

Highlight the grammar in your Sraith Pictiúr

I bpictiúr a haon, feicimid go raibh beirt déagóirí ina suí go suaimhneach os comhair an ríomhaire.

Bhí siad ag póirseáil an idirlín nuair a chonaic siad fógra spéisiúil.

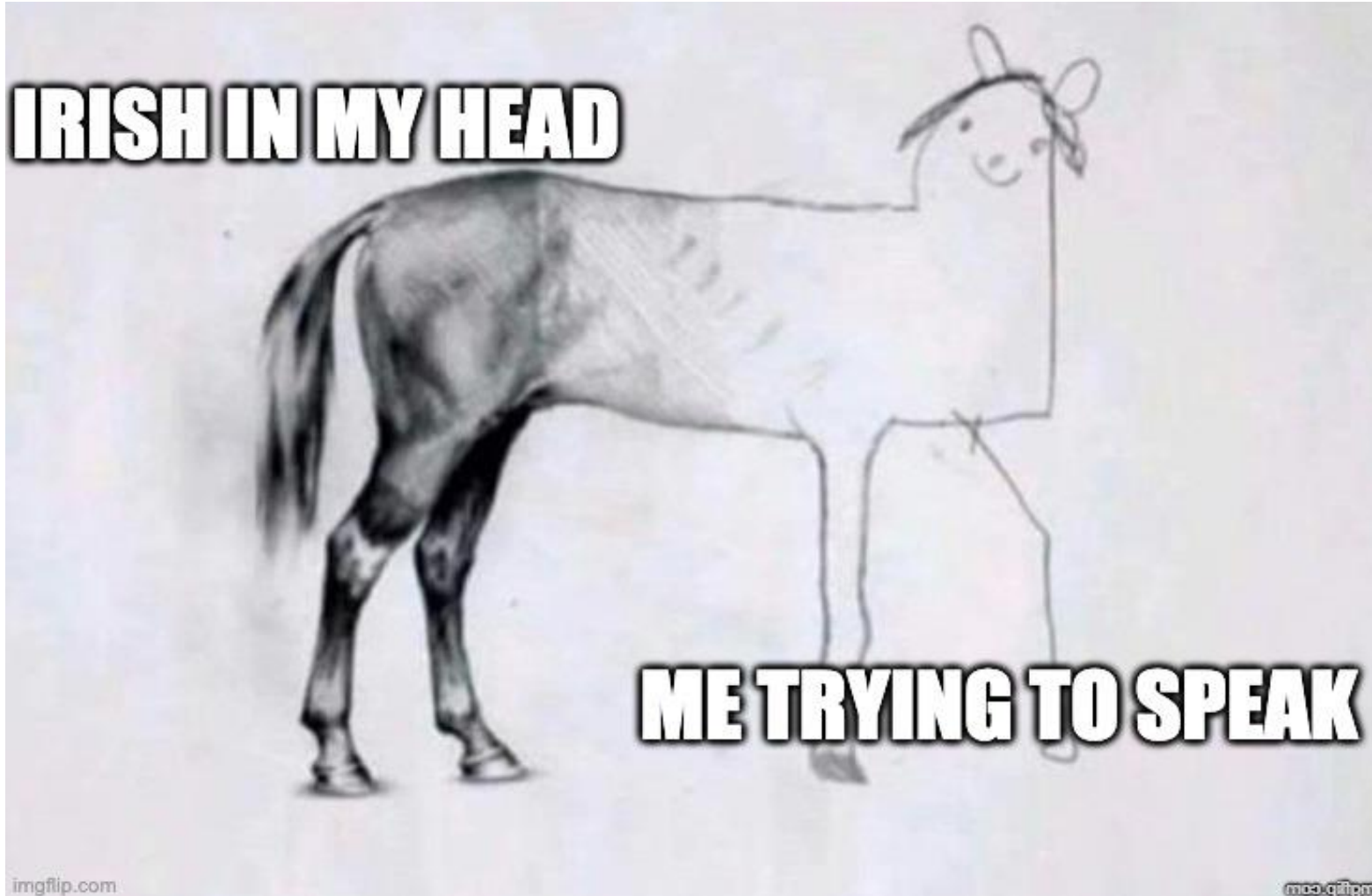
Bhí fógra curtha in airde ar an idirlíon faoi cheolchoirm sa Staid Aviva

Bhí ticéid á ndíol ar luach caoga euro.

Bheartaigh an buachaill ar chárta creidmheasa a Dhaid a úsáid

Bhí an cárta ar an matal agus bhí uimhir an chárta ar eolas ag an **g**cailín.

Make sure your Skills **match** the Exam Type

Practice **Speed Writing** for **Written Exams**

Practice **Listening** for **Aural Exams**

and

Practice **SPEAKING** for **Oral Exams**

Family

- Tá seisear againn sa bhaile
- Seachtar ar fad atá sa bhaile
- Tá beirt deartháir agus deirfiúr amháin agam
- Níl deartháir ná deirfiúr agam

Bliain

Ages 1- 10

Ages 11 +

Aon / dhá bhliain d'aois

Aon / dhá bhliain déag d'aois

Trí/ ceithre/ cúig/ sé bliana d'aois

Trí/ ceithre/ cúig/ sé bliana déag d'aois

Seacht/ ocht/ naoi mbliana d'aois

Seacht/ ocht/ naoi mbliana déag d'aois

Ceantar

- **Avoid:** Tá mé i mo chónaí i mBaile Átha Cliath
- (Rugadh agus) Tógadh mé .....
- i ndeisceart **B**haile Átha Cliath /i dtuaisceart **B**haile Átha Cliath
- **in** oirthear **Ch**ill Mhantáin / **in** iarthar **Ch**ill Dara
- in áit darb ainm _____

Ceantar: Sample

- Tá cónaí orm **in** eastát tithíochta i **n**Deisceart **B**haile Átha Cliath in áit darb ainm Dún Droma. Tá an baile suite i **n**deas do **D**hún Droma. Sílim go bhfuil sé tuairim is cúig **m**híle ó lár na cathrach. Tá mo **ch**roí istigh sa **ch**earantar. Tá neart áiseanna ann cuirim i **g**cás, linn snámha, cúirteanna leadóige. Tá ionad siopadóireachta gar don **b**haile, chomh maith le pictiúrlann mór millteanach, eaglaisí, scoileanna agus páirceanna imeartha.